

Etelä-Sipoon varhaiskasvatusratkaisut: lapsivaikutusten arviointi

Yleistä

Lapsivaikutusten arviointi on lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakoitua ja seuranta. Sen avulla voidaan selvittää, millaisia hyötyjä tai haittoja erilaisilla lapsiin kohdistuvilla päätöksillä aiheutetaan. Sipossa toimielinten päätöksenteossa huomioidaan lapsivaikutusten arviointi, kun päätös koskettaa myös lapsia. Lisäksi päätösten valmistelussa tulee aina huomioida valtakunnalliset ohjaavat linjaukset, päätökset sekä lainsäädäntö.

Valtioneuvoston linjaus

Valtioneuvosto on linjannut Kansallisessa lapsistrategian visiossa että laadukas, yhdenvertainen ja monipuolinen varhaiskasvatus toteuttaa lapsen oikeutta kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Lasten moninaiset elämäntilanteet ja tarpeet tunnustetaan, ja syrjinnän ja eriarvoisuuden torjunta otetaan vakavasti (Valtioneuvosto, 2021).

Vuoden 2018 selvitys lasten toiveista

Västerskogin aluetta ja siihen liittyvien varhaiskasvatuspalveluiden eri vaihtoehtoja on selvitetty laajasti jo aikaisemmin, vuonna 2018. Tällöin tehtiin selvityksen yhteydessä kartoituksia, joissa on kuultu lasten huoltajia, henkilökuntaa sekä lapsia. Lisäksi lapsille annettiin tehtäväksi kuvailla ja piirtää unelmiensa päiväkotia ja siihen liittyviä elementtejä. Asian toimielinkäsittelyssä kaikki lasten tuotokset olivat esillä päättäjien nähtävillä.

Tässä vuoden 2018 selvityksessä lapsilla oli mielessä monia konkreettisia ehdotuksia päiväkodin virikemateriaaleille ja toimintaympäristölle: enemmän lautakeinuja ja hämähäkkikeinuja, isoja dinosauruksia, palomies- ja poliisitarvikkeita, isoja paloautoja, lisää pyöriä ja kiipeilytelineitä. Unelmien päiväkodissa olisi myös uima- tai vesileikkihuone, iso kiipeilyseinä ja jumppahuone. Lapsilta tuli myös toive, että päiväkodin luona paistaisi aina sateen jälkeen sateenkaari. (Lasten mielipiteet koottu 2-5-vuotiailta Menninkäisiltä vuonna 2018)

Kuntalaisten kuuleminen 12.4.2022

Etelä-Sipoon varhaiskasvatusratkaisuihin liittyvä kuntalaisten kuulemistilaisuus järjestettiin Miilissä 12.4.2022. Tilaisuuteen sai osallistua joko paikan päällä tai etäyhteyden kautta. Osallistujia oli 22. Tilaisuudessa esiteltiin Etelä-Sipoon varhaiskasvatuksen kiinteistötilanne ja tulevaisuuden vaihtoehdot. Kuntalaiset ja huoltajat saivat kommentoida asiaa sekä tilaisuudessa, että tilaisuuden jälkeen. Muistio kommentteineen ja tilaisuuden esittelymateriaali jaettiin kaikille osallistuneille.

Lasten ja huoltajien näkemyksiä 2022

Lapsille annettiin mahdollisuus päiväkodeissa kertoa omista toiveistaan liittyen päiväkotiin, sen oppimisympäristöihin (tiloihin, pihaan), toimintaan, vertaissuhteisiin ja sijaintiin. Huoltajille annettiin vielä mahdollisuus tutustua Kuulemistilaisuuden materiaaliin ja muistioon sekä kommentointiin 6.5. asti. Huoltajat saivat vapaasti kommentoida tilannetta ja esittää esimerkiksi toiveita päiväkotien sijaintiin, oppimisympäristöihin sekä lasten vertaissuhteisiin liittyen. Määräaikaan mennessä tuli kaksi kommenttia, jossa toivottiin päiväkotien sijaintien pysymistä mahdollisimman samoilla paikoilla perheen arjen tilanteiden varmistamiseksi. Lasten kuljettaminen hoitopaikkaan ja hoitopaikan nykyisen sijainnin säilyminen koetaan oleellisena asiana arjen hallinnan kannalta.

Vuoden 2022 selvitys lasten toiveista (toiveet kirjattu suom. ja ruots.)

Landsängenin, Metsärinteen ja Västerskogin lapsia haastateltiin kysymällä, millainen heidän mielestään olisi Unelmien päiväkotit. Lapset tuottivat toiveita oppimisympäristöön ja toimintaan liittyen sekä sisätiloissa että ulkona. Haastattelu tehtiin ajalla 3.5.-4.5.2022.

Toimintaan ja liikkumiseen liittyvinä toiveina nousivat esiin haaveet useista trampoliineista ja vesitrampoliineista. Myös vesiliukumäki ja liukumäki, josta voisi liukua eteiseen, olivat toivelistoilla. Pompputuolit ja –pallot, jossa kaikki voivat syödä. Lisäksi toivottiin liukuvaieria, harjoittelupaikkaa autolla ja veneellä ajamista varten, skeitti-, jalkapallo- ja kiipeilypaikkaa sekä kerrostaloa. Sisälle toivottiin kiipeilynaruja katosta ja keinoja. Ulkona olisi kiva olla parcour-rata. Useassa vastauksessa mainittiin hopplopp paikka ja muutama karuselli.

“Hyvinvointiin ja nautintoon” liittyvinä asioina lasten haaveissa olivat Herkkupaikka tai -kauppa, jätskiä, godis och glass, glasskiosk och Jaffa.

Fyysiseen ympäristöön liittyvinä kalustetoiveina lapset ehdottivat kerrossänkyjä ja hyviä kaappeja lapsille. Lisäksi toivottiin askartelu- ja autoleikkipaikkaa, tähtitornia tähtien katselua varten, elokuvapaikkaa ja hattarakonetta. I drömmarnas daghem borde finnas bland annat karusell, cirkus, rutchbana, Hoppsloff, bollhav, skog med möss, simbassäng med rutchbana, klätterträder, hästar av träd som man kan leka och sköta, hall med bilar som startar.

Leluihin liittyen mainittiin toiveina lelukaivo, mopo, vene, dinoja, spiderman, autorata, robotteja, kauko-ohjattava autorata, spidermandinoja, Nintendo Switch, Pokemon, pikku-ukkoja, vesipyssyt sekä kotieläimiä. På önskelistan fanns med också Lego, vattenkana för båtar, stora låtsasbilar, dockor som ser ut som djur, bössa med patroner- Nerfgun,

Ilmaisun moniin muotoihin liittyvinä asioina nousivat esiin toiveet musiikista ja maalaamisesta.

Sisätiloissa olisi mahtavaa, jos siellä olisi TV. Detta önskades för att se Legomasters programmet. Barnen önskade ett Ryhmä-Hau vaktorn, en kattunge, ett golv med alla bokstäver, super robottar, discoboll, mindre bilar som man kan sitta i och köra + en bana, krockbilar och hjälm, riktiga flygplan som barn kan köra, rutchbana, bollhav, TV- och musikrum, madrasser.

Vertaissuhteet, oppimisympäristö, henkilöstö ja pedagogiikan johtaminen vaikutusten arvioinnin kohteena

Päätöksenteossa Etelä-Sipoon varhaiskasvatuksen päiväkotijärjestelyistä otetaan huomioon seuraavia lapsiin kohdistuvia teemoja: lasten vertaissuhteet, oppimisympäristö, henkilöstö sekä pedagogiikan johtaminen. Nämä teemat asettuvat erilaiseen valoon kahdessa eri päiväkotivaihtoehdossa; 6-ryhmäinen päiväkotit Västerskogissa tai 4+4 päiväkodit Västerskogissa ja Söderkullassa. Edellä mainitut lapsiin kohdistuvat teemat nousevat esiin voimassa olevan Varhaiskasvatuslain (13.7.2018/540) ja Varhaiskasvatussuunnitelman (VASU 2022) mukaan. Lasten hyvinvointia voidaan parhaiten turvata huomioimalla nämä teemat:

Vertaissuhteet: Vertaissuhteisiin ja yhteisöön kuuluminen on hyvinvoinnin kannalta oleellinen asia. Lapset myös oppivat vertaissuhteissa ja niitä tulisi vaalia ja tukea.

Henkilöstö: Lapsille varhaiskasvatuksen laatua on pysyvä tuttu henkilökunta, joka toteuttaa laadukasta ja yhtenäistä pedagogiikkaa. Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön sujuminen mahdollisimman hyvin turvaa myös lasten hyvinvointia. Palvelun saaminen omalla äidinkielellään liittyy tähän.

Oppimisympäristö: Lapsille oppimisympäristön täytyy olla kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen sekä esteetön. Lapsille oppimisympäristön houkuttelevuus ja mielekkään tekemisen löytäminen vertaisten kanssa auttaa hyvinvointia, kehittymistä ja oppimista.

Pedagogiikan johtaminen: Lapset kasvavat päiväkodin pedagogisessa ympäristössä. Johtaminen vaikuttaa keskeisesti varhaiskasvatuksen toimintakulttuuriin, sen kehittämiseen ja laatuun. Varhaiskasvatuksen johtamisen lähtökohtana on jokaisen lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen edistäminen. Toimintakulttuurin kehittäminen edellyttää pedagogiikan johtamista, joka on varhaiskasvatuksen kokonaisuuden tavoitteellista ja suunnitelmallista johtamista, arviointia ja kehittämistä. Johtaja johtaa yhdessä henkilöstönsä kanssa lapsille toteutettavaa pedagogista toimintaa.

Huom, johtamiseen liittyvä rekrytointihaaste: Lähtökohtaisesti Landägenin johtajalta vaaditaan ruotsin kielen osaamista ja Västerskogin johtajalta suomen ja ruotsin kielen sekä kielikylpy pedagogiikan osaamista. Johtaja, joka johtaa molempia yksiköitä tarvitsee nämä kaikki taidot. Päätöksiä tehtäessä on hyvä huomioida, että kielikylpy pedagogiikka vaatii oman osaamisensa ja johtamisensa. Tämä voi olla sekä vahvuus, haaste, uhka että mahdollisuus. Johtajalta, joka johtaisi molempia yksiköitä, vaaditaan sekä molempien kielten hyvä kirjallinen ja suullinen taito että kielikylpy pedagogiikan osaaminen.

Lapsivaikutusten arviointi nelikentän mukaan:

Lapsivaikutusten arviointi nelikentän mukaan:

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
MAHDOLLISUUDET	UHAT

1. Kuusiryhmäinen päiväkotiki Västterskogissa

Västterskogissa 6-ryhmäinen paviljonki

(+ 2 ryhmän optio):

- 2 suomenkielistä ryhmää
- 1 kielikylpyryhmä
- 3 ruotsinkielistä ryhmää

(+ optioryhmät tarpeen mukaan)

- ruotsinkielisiä ryhmiä tässä vaihtoehdossa 3, riittääkö ruotsinkielinen ka

<p>+ Vahvuudet</p> <p>Vertaissuhteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lasten vertaissuhteilla on mahdollisuus säilyä ja uusia olisi mahdollisuus luoda. <p>Henkilöstö:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pääasiassa tuttu henkilökunta sekä toisesta päiväkodista tullut henkilökunta jatkaisi uusissa tiloissa. -Henkilöstö olisi sekä suomen että ruotsinkielistä. -entuudestaan tuttu henkilökunta mahdollistaa sujuvan yhteistyön henkilöstön ja huoltajien välillä <p>Oppimisympäristö:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Lapsille tarjoutuu uudet terveysturvalliset oppimisympäristöt <p>Pedagogiikan johtaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -päiväkodin johtajalla yksi päiväkotijohdettavanaan - Yhtenäisen pedagogiikan johtaminen onnistuu hyvin (huomioitava myös kielikylpy pedagogiikka) 	<p>-Heikkoudet</p> <p>Vertaissuhteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vähän lapsia samassa kieliryhmässä (monta erilaista ryhmää; suomenkieliset, ruotsinkieliset sekä kielikylpyryhmä) <p>Pedagogiikan johtaminen:</p> <p>Haasteeksi voi nousta pedagogiikan johtaminen, kun/jos johtajalla on useampia päiväkotieja johdettavanaan. Lisäksi kaksikielisissä päiväkodeissa johtajalla tulisi olla sekä suomen että ruotsin kielen hyvä kirjallinen ja suullinen taito. Myös kielikylpyopetuksen osalta tarvitaan oma pedagoginen osaaminen ja toiminnan johtaminen.</p>
<p>+ Mahdollisuudet</p> <p>Oppimisympäristöt: Lapsille tarjoutuvat uudet oppimisympäristöt sekä sisällä että ulkona. Lapset toimisivat ympäristössä, jossa olisi kaksi kieltä saman katon alla, mutta lapsiryhmät toimisivat kieliryhmittäin ja kielikylpy omana toimintana. Pedagogiikka olisi laaja-alaista.</p>	<p>-Uhat</p> <p>Oppimisympäristö:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Lapset joutuvat luopumaan tutuista toimintaympäristöistään joko osittain tai kokonaan. -Landsängenin lapsille pihapiiri ja lähiluonto muuttuisivat, koska uusi päiväkotijohdettavanaan Västerskogin alueelle. <p>Pedagogiikan johtaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Johtamisella on suora vaikutus lasten kokemaan arkeen ja hyvinvointiin. Uhkaksi voi nousta tilanne, jossa ei saada rekrytoitua tarpeiden mukaista johtajaa, joka osaa suomen ja ruotsin kielen sekä kielikylpy pedagogiikan.

2. Kaksi neljäryhmäistä päiväkotia (4 + 4 = 8 ryhmää)

Västerskogissa 4-ryhmäinen paviljonki:

- 2 suomenkielistä ryhmää
- 1 kielikylpyryhmä
- 1 ruotsinkielinen ryhmä

Söderkullassa 4-ryhmäinen paviljonki:

- 4 ruotsinkielistä ryhmää

-ruotsinkielisiä ryhmiä tässä vaihtoehdossa yhteensä 5, ruotsinkielisten ryhmien tarvetta voidaan tasapainottaa Miilin päiväkodin kanssa

<p>+Vahvuudet</p> <p>Vertaissuhteet:</p> <p>-lasten vertaissuhteilla on mahdollisuus säilyä</p> <p>Henkilöstö:</p> <p>-Lapsille tuttu ja uusi henkilökunta jatkaisi uusissa tiloissa</p> <p>-Landsägenin paviljonki oli täysin ruotsinkielinen ja Västerskogin päiväkodissa olisi kaksi kieltä saman katon alla eli lapset kohtaavat sekä suomenkielisen että ruotsinkielisen henkilöstön. Yksikielisissä päiväkodissa vain toinen kieli on läsnä lasten arjessa.</p> <p>-Lasten kannalta on tärkeää, että yhteistyö henkilöstön ja huoltajien kanssa sujuu hyvin; samankielisyys auttaa yhteistyössä</p> <p>Oppimisympäristö:</p> <p>-Lapsille tarjoutuvat uudet terveysturvalliset oppimisympäristöt lähellä aikaisempia ympäristöjä</p> <p>Pedagogiikan johtaminen: Lapset kasvavat päiväkodin pedagogisessa ympäristössä. Yhtenäisen pedagogiikan johtaminen onnistuu parhaiten, jos johtajalla 1 päiväkotia johdettavanaan. Mikäli samalla johtajalla on kaksi samankokoista yksi- tai kaksikielistä päiväkotia, hän voi toteuttaa yhtenäistä pedagogiikkaa kahdella kielellä.</p>	<p>-Heikkoudet</p> <p>Vertaissuhteet: Mikäli luodaan uudet lapsiryhmät, lasten vertaissuhteet muuttuvat.</p> <p>Pedagogiikan johtaminen:</p> <p>- johtajalla on useampia päiväkoteja johdettavanaan.</p> <p>- Västerskogin johtajalla tulisi olla sekä suomen että ruotsin kielen hyvä kirjallinen ja suullinen taito että kielikylpypedagogiikan osaaminen</p> <p>-johtamisen koordinointi voi olla haasteellista, kun päiväkodit sijaitsevat kaukana toisistaan.</p>
<p>+Mahdollisuudet</p> <p>Oppimisympäristöt:</p> <p>- uudet oppimisympäristöt sekä sisällä että ulkona, mutta lähellä aikaisempaa sijaintia eli lapsille tuttua ympäristöä</p> <p>- Västerskogissa kaksi kieltä toimisi saman katon alla, mutta lapsiryhmät toimisivat kieliryhmittäin ja kielikylpy omana toimintana. Yksikielisessä</p>	<p>-Uhat</p> <p>Pedagoginen johtaminen:</p> <p>- johtamiskokonaisuus neljällä ryhmällä on pieni, joten johtaminen jakautuu kahteen yksikköön</p> <p>-johtamisen koordinointi voi olla haasteellista, kun päiväkodit sijaitsevat kaukana toisistaan</p> <p>- Johtamisella on suora vaikutus lasten kokemaan arkeen ja hyvinvointiin. Uhaksi voi nousta tilanne,</p>

<p>Landsängenin päiväkodissa toimintaa järjestettäisiin vain ruotsiksi, 4 ryhmää/kieli/päiväkoti.</p>	<p>jossa ei saada rekrytoitua tarpeiden mukaista johtajaa, joka osaa suomen ja ruotsin kielen sekä kielikylpy pedagogiikan (Johtajalla Västerskog tai molemmat päiväkodit)</p>
---	--